

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา ความพึงพอใจและรูปแบบของบริการยืมระหว่างห้องสมุดที่ผู้ใช้ต้องการ ของอาจารย์ ข้าราชการ นักวิจัย พนักงานมหาวิทยาลัย นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และนิสิตระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยบูรพา โดยมีวิธีการดำเนินการเป็นขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ อาจารย์ นักวิจัย ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และนิสิตระดับปริญญาตรี ที่ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดที่สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา

2. กลุ่มตัวอย่าง (ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง)

2.1 การสำรวจโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มผู้ใช้บริการ ได้แก่ อาจารย์ นักวิจัย ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และนิสิตระดับปริญญาตรี ที่ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดที่สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพาในช่วงเดือน กรกฎาคม-เดือนกันยายน 2548 จำนวน 100 คน

2.2 การสัมภาษณ์กลุ่มผู้ใช้บริการ ได้แก่ อาจารย์ นักวิจัย ข้าราชการ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และนิสิตระดับปริญญาตรี ที่ใช้และเคยใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดที่สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพาในช่วงเดือนมิถุนายน 2548-เดือนกันยายน 2548 มากกว่า 1 ครั้ง จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบริการยืมระหว่างห้องสมุด
2. จากการสัมภาษณ์ ผู้มาใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดถึงสภาพการใช้ ปัญหา และความต้องการในการมาใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการสร้างแบบสอบถาม
3. ศึกษาจากคู่มือ ระเบียบ และแนวปฏิบัติการยืมระหว่างห้องสมุดทั้งภายในและต่างประเทศและนำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1-3 มาสร้างข้อคำถามโดยมีเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์แบ่งเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด

ตอนที่ 3 ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อบริการยืมระหว่างห้องสมุดในด้านเครื่องมือที่ใช้ จำนวนเงินที่มัดจำ วิธีการส่งคำขอ ระยะเวลาที่ใช้ ราคาเอกสาร ค่าส่งคุณภาพของเอกสาร การแจ้งผลการใช้บริการ ความสะดวกในการใช้บริการ และผู้ให้บริการ

ตอนที่ 4 ระดับปัญหาการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดในด้าน การใช้เครื่องมือตรวจสอบ ระเบียบการใช้บริการห้องสมุดที่มีเอกสาร การแจ้งผลการใช้บริการ ระยะเวลาที่ใช้ ราคาเอกสาร คุณภาพเอกสารและผู้ให้บริการ

ตอนที่ 5 รูปแบบบริการยืมระหว่างห้องสมุดที่ผู้ใช้ต้องการ

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

4. นำแบบสอบถามไปปรึกษาประธานกรรมการวิทยานิพนธ์และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความถูกต้อง ตรงประเด็นและความครอบคลุมของเนื้อหา และนำข้อแนะนำมาพิจารณาแก้ไขคำถามให้เหมาะสม

5. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่มีประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับการบริการยืมระหว่างห้องสมุด ตรวจสอบความเที่ยงตรงในเชิงเนื้อหาโดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IC) จำนวน 3 คน ได้แก่

5.1 นางสาวมะลิวัลย์ น้อยบัวทิพย์ รองผู้อำนวยการสารสนเทศ

บรรณารักษ์ชำนาญการ ระดับ 8

มหาวิทยาลัย มหาสารคาม

5.2 นางสุกัญญา ชีรพงศ์ภักดี

บรรณารักษ์ชำนาญการ ระดับ 8

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

5.3 นางนาถิกา เด็ดขุนทด

รักษาการหัวหน้าโครงการศูนย์อีสานสนเทศ

บรรณารักษ์ชำนาญการ ระดับ 8

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

6. นำแบบสอบถามที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยใช้วิธีหาค่าความสอดคล้อง (IC) โดยคัดเลือกข้อความที่มีค่า IC ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป และนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ โดยปรึกษาประธานควบคุมวิทยานิพนธ์

7. นำแบบสอบถามฉบับปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้กับผู้ให้บริการที่เคยให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดในช่วงย้อนหลังหกเดือนที่ผ่านมาจำนวน 5 คน ก่อนที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามแล้วนำมาแก้ไขด้านความชัดเจนและเหมาะสมของคำถามก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลการวิจัย

8. นำผลการทดลองไปปรึกษากับประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และปรับปรุงแบบสอบถามอีกครั้ง เพื่อให้ผู้ตอบมีความเข้าใจกับข้อความมากขึ้นก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยมีความถูกต้องมากขึ้น

9. มีการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth-Interview) กลุ่มผู้ให้บริการ (Focus Group) จำนวน 20 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกกับผู้ให้บริการที่มารับทรัพยากรสารสนเทศหรือสำเนาเอกสารที่ยืมระหว่างห้องสมุด ในช่วงเดือนกรกฎาคม-เดือนกันยายน 2548

2. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้บริการ จำนวน 20 คน ได้แก่ อาจารย์ นักวิจัย บุคลากร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา นิสิตระดับปริญญาตรี ที่มาใช้และเคยมาใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดในช่วงเดือนมิถุนายน 2548-เดือนกันยายน 2548 มากกว่า 1 ครั้ง โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ใช้เวลาในการสัมภาษณ์คนละประมาณ 30 นาที

การจัดกระทำข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแบบสอบถามตอนที่ 2-5 โดยใช้ค่าเฉลี่ยและ ค่าเบี่ยงเบน

มาตรฐาน

3. ประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการบริการยืมระหว่างห้องสมุด โดยจัดกลุ่มคำตอบแจกแจงเป็นค่าความถี่

4. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใช้บริการ โดยจัดกลุ่มคำตอบแจกแจงเป็นค่าความถี่

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม และกรณีที่ต้องการแสดงจำนวนหรือปริมาณ

2. ค่าเฉลี่ยหรือมัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นมาตราประเมินค่า ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 5 ค่า โดยกำหนดระดับคะแนนค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ มีความหมายดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2527, หน้า 43-45)

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	4.51-5.00	หมายความว่า	มากที่สุด
"	3.51-4.50	"	มาก
"	2.51-3.50	"	ปานกลาง
"	1.51-2.50	"	น้อย
"	1.00-1.50	"	น้อยที่สุด

3. ค่าความถี่ (Frequency) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มคำตอบที่แจกแจงเป็นค่าความถี่

ในการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้คอมพิวเตอร์ประมวลผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows